

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİ RESİM BÖLÜMÜ MEZUNLARININ YÜKSEK ÖĞRENİMDEKİ BAŞARI DURUMLARI İLE İLGİLİ BİR DEĞERLENDİRME

AN ASSESMENT OF THE SUCCESS IN HIGH EDUCATION OF THE ART DEPARTMENT GRADUATES OF ANATOLIAN HIGH SCHOOLS OF FINE ARTS

Serap BUYURGAN*

ÖZET: Bu araştırma, Gazi Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi ilgili bölümleri öğretim elemanlarının, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Resim Bölümü mezunu öğrencilerinin üniversite başarı durumlarına ilişkin görüşlerini içermektedir. Veriler, anket görüşme ve kaynak taraması ile elde edilmiş ve sonuçlar değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonucu göstermiştir ki, öğrencilerin bir kısmı üniversitelerde başarısız ve tutuk bir süreç yaşamaktadır. İlgileri dağılmakta, yaratıcı düşünceden uzak kalıplaşmalar görülmektedir. Belirli bir alt yapı ile üniversite eğitimi alan bu öğrencilerin başarısızlık nedenlerinin belirlenerek giderilmesi yolları aranmalıdır. Bu hedeften yola çıkan araştırmanın sonucunda, liselerin eğitim programlarına, derslere, başarının artırılmasına ilişkin ilgili kurumlara önerilerde bulunulmuştur.

ANAHTAR SÖZCÜKLER: *Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Resim Bölümü mezunu öğrencilerin üniversite başarıları, üniversite öğretim elemanı görüşleri.*

ABSTRACT: This study is concerned with the opinions of instructors of Fine Arts Departments both in Hacettepe and Gazi Universities on the success levels of Anatolian Fine Arts High Schools graduates at universities. The data have been obtained through poll, interviews and the results have been assessed. The result of the study has revealed that many students have not been as successful as was expected from them their interests were dispersed and their lacked creative thought in universities, even though they had a certain amount of background knowledge in their field before starting universities. Ways to determine the reasons of their unsuccessfulness and to overcome these problems should be investigated. After having completed the study done for this aim, suggestions have been made to related institutions on high schools education programmes and lessons.

KEY WORDS: *The success levels of Anatolian Fine Arts High Schools graduates, the opinions of university instructor.*

GİRİŞ

21. yy'a girmekte olduğumuz şu günlerde eğitim sistemimizin tekrar sorgulanması, çağın değişen şartlarına göre yeniden düzenlenmesi önemlidir. Ezbere dayalı, öğretmen merkezli eğitim yerine, yaşayarak öğrenmeyi hedefleyen araştırmaya dayalı, öğrenciyi aktif kılan öğrenme modeli geliştirilmelidir. Eğitimin her aşamasında bireyin yaratıcı düşünce gücünün geliştirilmesi, bilginin kalıcı olarak uygulamaya geçirilebilmesi hedeflenmeli, ırsak düşünme geliştirilmeye çalışılmalıdır. İrsak düşünme, önceden hiçbir şeyin belirlenmemiş olduğu, türlü doğrultularda özgürce yol alan düşünmedir. Çözülecek sorunu keşfederek, çözüme varmak için hangi evrelerden geçeceğini, hangi adımları atacağını önceden bilmeden, yeni ve özgün düşüneyü, çözümü ortaya koyar [1]. Ezberci, araştırma ve görsellikten uzak, bilgi bombardımanına dayalı eğitim sistemimiz yerini, öğrencilerde kalıcı öğrenmeyi sağlayacak araştırmaya dayalı öğrenmeye bırakmalıdır.

Problem:

İlki 1989 yılında İstanbul'da açılan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ilk kez 1993 yılında mezun vermiştir. Bugün sayıları 36 olan A.G.S. Liselerinin eğitim programları, mezun öğrencilerin üniversite başarı durumlarının ortaya koyulması başarının artırılması adına önemlidir. A.G.S. Liselerinden mezun olup üniversitelerin sanat ya da sanat eğitimi bölümlerine yönelen öğrencile-

* Dr. Serap Buyurgan, Gazi Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı, sbuyurgan@yahoo.com

rin liselerinde aldıkları eğitimin ve üniversite eğitim süreçlerinin değerlendirilmesi amacıyla yönelik bu araştırmada, üniversite öğretim elemanlarının bu öğrencileri, liselerini ve üniversite öğrenim sürecini değerlendirmeleri gerçekleştirilmeye çalışılmıştır.

Yöntem:

Araştırma, G.Ü., G.E.F., Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı ve H.Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim, Grafik, Heykel, Seramik, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı bölümlerinde görev yapan Güzel Sanatlar Liselerinden mezun olan öğrencilerin öğretmenliğini yapmış 40 öğretim elemanının görüşleri ile sınırlanmıştır. Öğretim elemanlarının görüşleri anket ve görüşme yöntemleri ile alınmıştır. Önce 21 öğretim elemanına 7 açık uçlu sorudan oluşan ön anket uygulanmıştır. Daha sonra ön ankette görülen eksiklikler giderilerek, farklı bakış açılarına yer veren geliştirilmiş anket oluşturulmuştur.

H.Ü. ile G. Üniversitesi Eğitim Fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının A.G.S.L. öğrencilerinin üniversite başarı durumlarına bakış açıları ayrı ayrı değerlendirilmek istenmiştir. Çünkü her iki üniversitenin ilgili bölümlerinin amaçları, mezun ettikleri öğrencilerin donanımları ve öğrencilerinden beklentileri farklıdır. Veriler, farklı üniversitelerde görev yapan öğretim elemanlarının ortak paydada birleştikleri noktaları ya da farklı bakış açılarını görebilmek, karşılaştırma yapabilmek amacıyla, aynı tabloda ancak ayrı ayrı bölümlendirilerek oluşturulmuştur.

BULGULAR VE YORUMLAR

Öğretim elemanlarının çoğunluğunun, araştırma için uygulanan ön ankette, A.G.S.L. Resim Bölümü ders programları ile ilgili bilgi sahibi olmadıkları görülmüştür. Bunun sonucunda geliştirilmiş ankete haftalık ders programı ilave edilerek görüşlerine başvurulmuştur. Üniversitelerde görev yapan öğretim kadrolarının, A.G.S.L. ile ilgili bilgi sahibi olmaları önemli

dir. Ders programlarını ve içeriklerini bilen üniversite öğretim elemanlarının, bu programlara eleştirel yaklaşımları daha verimli olabilecektir.

Tablo 1. Üniversite öğretim elemanlarının A.G.S.L. Resim Bölümünde okutulan derslerin öğrencilerin lise düzeyinde yetişmeleri için yeterli olup olmadığına ilişkin görüşleri:

Seçenekler	G.Ü. Resim-İş Eğt. ABD Öğr. Ele.		H.Ü. Güzel Sanatlar Fak. Öğr. Ele.	
	f	%	f	%
Okutulan dersler yeterli	9	60	11	44
Okutulan dersler yeterli değil	6	40	14	56
Toplam	15	100	25	100

Tablo 1'de, Gazi Üniversitesi G.E.F. Resim-İş Eğitimi ABD öğretim elemanlarının %60'ı Güzel Sanatlar Liselerinde okutulan derslerin yeterli olduğunu, %40'ı da yetersiz olduğunu ifade etmiştir. H.Ü. G.S.F. Resim, Grafik, Heykel, Seramik, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı öğretim elemanlarının %44'ü bu derslerin yeterli olduğunu, %56'sı da yetersiz olduğunu söylemiştir.

Tablo 2. Üniversite öğretim elemanlarının A.G.S.L. ile üniversitelerin ilgili bölümleri arasındaki danışmanlık müessesesinin gerekli olup olmadığına ilişkin görüşleri:

Seçenekler	G.Ü. Öğretim Elemanı		H.Ü. Öğretim Elemanı	
	f	%	f	%
Danışmanlık gereklidir	14	93.3	25	100
Danışmanlık gerekli değildir	1	6.7		
Toplam	15	100	25	100

Tablo 2 incelendiğinde, hem G.Ü., Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı öğretim elemanlarının hem de H.Ü., Güzel Sanatlar Fakültesi, ilgili bölümlerindeki öğretim elemanlarının kurumlar arası danışmanlığın gerekli olduğunu düşündüğü anlaşılmaktadır. Bugüne kadar yapılan araştırmalarda Güzel Sanatlar Liselerinden mezun olan öğrencilerin çoğunun üniversitelerin sanat bölümlerini tercih ettikleri görülmüştür. 1993-1994 eğitim-öğretim yılında mezun olan Anado-

lu Güzel Sanatlar Liseleri resim bölümü öğrencilerinin %64.03'ü alanları ile ilgili bölümlere yönelmişlerdir [2]. Bu durum A.G.S.L. ile üniversitelerin ilgili bölümleri arasındaki bağlantının kaçınılmaz olduğunu göstermektedir. Sanat Eğitimi Danışma ve Program Geliştirme Kurulları Güzel Sanatlar Liselerinin ilk kuruluşunda varolan kurullardır. İlk Güzel Sanatlar Liseleri yönetmeliğinin altıncı bölüm, çeşitli hükümler adlı bölümünde kuruluş, görev ve işleyişleri yer almıştır [3].

Ancak Sanat Eğitimi Danışma ve Program Geliştirme Kurulları bugüne kadar işleyişini sürdürmemiş, kurumlar arası bağlantıya bir süre ara verilmiştir. A.G.S. Liselerinin gelişiminde önemli yeri olan bu kurullar, son yönetmelikte yeniden yer alarak gündeme gelmiştir [6].

Tablo 3. Üniversite öğretim elemanlarının 36 ilde bulunan A.G.S. Liselerinin sayılarının artırılmasının gerekli olup olmadığına ilişkin görüşleri:

	G.Ü. Öğretim Elemanı		H.Ü. Öğretim Elemanı	
	f	%	f	%
Seçenekler				
Sayıları artırılmalıdır	8	53.3	12	48
Sayıları artırılmamalıdır	7	46.7	13	52
Toplam	15	100.0	25	100

Tablo 3'e bakıldığında G.Ü. öğretim elemanlarının %53.3'ü A.G.S. Liselerinin sayılarının artırılmasını, %46.7'si de liselerin sayılarının artırılmamasını önermektedir. Aynı tablodan H.Ü. öğretim elemanlarının %48'inin A.G.S. Liselerinin sayılarının artması gerektiğini, %52'sinin de liselerin sayılarının artırılmasını savduklarını görmekteyiz.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin sayısı 2000-2001 eğitim öğretim yılında 36'ya ulaşmıştır.

Bu liselerin salt sayılarının artırılması değil, fiziki donanımın, eğitici kadroların oluşturulması, eğitim programlarının geliştirilmesi gerçekleştirilmelidir.

Tablo 4'de A.G.S.L. Resim Bölümünde halen okutulan ve okutulması için öneride bulunulan

dersler yer almaktadır. Yukarıdan aşağıya doğru yer alan 13 ders, soldan sağa doğru 1'den 13'e kadar öncelik sırasına göre numaralanmıştır. Daha sonra her bir ders için öğretim elemanlarının yaptığı sıralama dikkate alınarak okutulması ya da okutulmaması gerektiği düşünülen derslerin öncelik sırasına göre yüzdeleri alınmıştır.

Bu açıklamalar ışığında Tablo 4 incelendiğinde her iki üniversitenin ilgili bölümlerinde de Temel Sanat Eğitimi Dersinin A.G.S. Liselerinde okutulması gereken öncelikli ders olduğuna inanıldığı, ikinci olarak Desen Atölye dersinin geldiği görülmektedir. G.Ü. öğretim elemanlarının görüşlerine göre, Temel Sanat Eğitimi %66.7 ile birinci ders, Desen Atölye %33.3 ile birinci-%60 ile ikinci ders, Resim Atölye %6.7 ile birinci-%26.7 ile ikinci-%26.7 oranında da üçüncü ders olarak yer almalıdır. Aynı tabloda, H.Ü. öğretim elemanlarının görüşlerine göre, Temel Sanat Eğitimi Dersi %60 ile birinci ders, Desen Atölye %32 ile birinci %44 ile ikinci ders, Resim Atölye dersi de %8 ile ikinci ders %48 ile de üçüncü ders olmalıdır. Tablo 4'de öğretim elemanlarının görüşleri, öncelik sırasına göre derecelendirilirken H.Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi, ilgili bölümlerindeki öğretim elemanlarından bir kısmının, bölümlerinin özelliklerine göre bazı derslere öncelik verdikleri görülmüştür.

Öğretim elemanlarının öncelik sırasına göre okutulmasını istedikleri derslerin A.G.S. Liselerinde, Liselerin Resim Bölümü Haftalık Ders Çizelgesi incelendiğinde, hemen hemen aynı öncelikte okutulduğu görülmektedir [5]. Ancak bu derslerin içeriklerinin, üniversite öğretim elemanları ve ilgili liselerin öğretmenlerinden oluşacak komisyonlarca yeniden gözden geçirilmesi verimi artıracaktır. Çizelgenin seçmeli dersler bölümünde yer alan Takviyeli Yabancı Dil Dersi yerine Takviyeli Sanat Dersi önerilmiştir. Güzel Sanatlar Liselerince yapılan bu öneri Talim Terbiye Kurulu tarafından uygun görülüp değiştirildiği zaman her okul ihtiyaç hissettiği sanat dersini bu ders adı altında verebilecektir (Yetkili kişi ile görüşme).

G.Ü. ve H.Ü. ilgili bölümleri öğretim elemanlarının A.G.S. Liselerinde okutulması gereken ders ve ders isimlerine getirdikleri öneriler araştırmanın öneriler bölümünde verilmiştir.

Tablo 5'de, A.G.S. Liselerinde verilen sanat eğitiminin geniş kapsamlı ve nitelikli oluşu mezun öğrencilerin yüksek öğrenim kurumlarında bazı dersleri tekrar alması sonucunda sıkılmalarına yol açıyor görüşüne, G.Ü. öğretim elemanlarından %53.4'ü tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %40'ı katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %6.7'si de kararsızım cevaplarını vermiştir. Aynı seçeneğe H.Ü. öğretim elemanları %24 oranında tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %56 oranında katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %20 oranında da kararsızım görüşünü bildirmişlerdir. Öğrenci bakış açısı ile yapılan bir önceki çalışmada öğrenciler üniversite eğitim sürecindeki başarısızlık nedenleri olarak kişisel nedenler, ailevi nedenler, ilgisizlik, devamsızlık, daha önceden aldıkları derslerden sıkılma, beklediğini bulamama, öğretim elemanlarının kendilerine karşı ön yargılı oluşu ve kontak kuramama gibi nedenleri ifade etmişlerdir. Ancak her iki üniversitenin ilgili bölümlerinde de öğrencilerin 1. sınıfta aldıkları Temel Sanat Eğitimi ve Desen derslerinden ağırlıkta başarılı oldukları görülmüştür [6].

Üniversitelerdeki malzeme ve mekan konusundaki bazı yetersizlikler öğrencilerde motivasyon ve adaptasyon eksikliğine yol açıyor görüşüne, G.Ü. öğretim elemanlarının %93.3'ü tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %7.7'si de katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum cevabını vermiştir. Aynı görüşe H.Ü. öğretim elemanları %68 oranında tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %28 oranında katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %4 oranında da kararsızım demiştir.

A.G.S.L. mezunu öğrenciler ön bilgiye sahip, pratik ve yaratıcı oluyorlar görüşüne G.Ü. öğretim elemanlarının %26.6'sı tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %26.7'si katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %46.7'si de kararsızım görüşünü bildirmişlerdir. Aynı seçeneğe

H.Ü. öğretim elemanları %44 oranında katılıyorum, %36 oranında katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %20 oranında da kararsızım cevabını vermişlerdir. Her iki üniversitede kararsızım görüşünün yüzdesinin yüksek oluşu dikkat çekicidir.

Öğrenciler A.G.S. Liselerinde sorun belirleme, soruna çözüm yolları üretme, konsept oluşturma, kurgu, tasarım yapma, analiz, sentez gibi yaratıcı düşünce gücünün ortaya çıkarılmasına yönelik eğitimden geçmiyorlar görüşüne G.Ü. öğretim elemanlarının %53.3'ü katılıyorum, %20'si katılmıyorum, %26.7'si de kararsızım demişlerdir. Aynı seçeneğe H.Ü. öğretim elemanlarının %44'ü tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %24'ü katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %32'si de kararsızım cevabını vermişlerdir. Her iki üniversitedeki öğretim elemanlarının çoğunluğunun da liselerdeki sanat eğitiminin, öğrenciyi deneme yapmaya, düşündürmeye yönelik olmadığı görüşünde birleştikleri görülmektedir.

A.G.S.L. mezunu öğrencilerin birçok şeyi biliyor havasına girmeleri, hiçbir şey üretmemelerine ve başarısız olmalarına neden oluyor görüşüne G.Ü. öğretim elemanlarının %61'i tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %20'si katılmıyorum, kesinlikle katılmıyorum, %20'si kararsızım cevabını vermiştir. H.Ü. öğretim elemanlarının da %44'ü tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %28'i katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %28'i de kararsızım demiştir. Tablodan öğretim elemanlarının birçoğunun bu görüşe katıldıkları anlaşılmaktadır.

Öğrenciler A.G.S. Liselerinde belirli şablona sokuluyorlar görüşüne G.Ü. öğretim elemanlarının %73.4'ü tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %20'si katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %6.7'si de kararsızım cevabını vermişlerdir. Aynı görüşe H.Ü. öğretim elemanları %48 oranında tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %24 oranında katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %28 oranında da kararsızım demişlerdir. Tablodan öğrencilerin şablona sokulduğu düşüncesi oranının bir hayli yüksek ol-

Tablo 4: Üniversite Öğretim Elemanlarının Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Resim Bölümünde, aşağıda tabloda belirtilen derslerden hangilerinin okutulması gerektiğinin öncelik sırasına göre 1'den başlayarak belirlenmesi, okutulmaması gerektiği düşünülen derslerin de numaralandırılmayarak gösterilmesine ilişkin görüşleri:

Sıralama	G.Ü. G.E.F. Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Elemanı													H.Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim, Grafik, Heykel, Seramik, İp Mimarlık ve Çevre Tasarımı Böl. Öğretim Elemanı															
	Öğretim Elemanı													Öğretim Elemanı															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Top.	%	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Top.
Dersler	65,7	8,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	80	20	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	100	100
Temel Sanat Eğitimi	33,3	6,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32	44	12	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	100	100
Dışan estetik	6,7	28,7	28,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	48	16	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	24	100
Resim Atölyesi	13,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	24	12	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	20	100
Grafik Atölyesi	20,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	18	20	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	100
Heykel Atölyesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	100
Yazı Sanatı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	100
Seramik	6,7	40	6,7	6,7	20,0	-	-	-	-	-	-	-	-	18	8	20	12	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	100	100
Sanat Tarihi	6,7	13,3	13,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26,7	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	100
Sanat Esasları İnc.	6,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	100
Estetik	6,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	100
Drama	6,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	100
Müze Eğitimi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	100
Teknik Resim	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	100
Fotograf	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	100

Tablo 5: Üniversite Öğretim Elemanlarının Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri mezunu öğrencilerin liselerinde almış oldukları sanat eğitiminin üniversite eğitim sürecine katkısı ya da okumazlıklarına ilişkin görüşleri:

Sıralama	G.Ü. Öğretim Elemanı													H.Ü. Öğretim Elemanı															
	Öğretim Elemanı													Öğretim Elemanı															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Top.	%	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Top.
Sevgeniler	4	26,7	4	26,7	4	26,7	1	6,7	3	20	3	20	3	20	15	3	12	3	12	3	12	3	12	3	12	3	12	25	25
A.G.S. Liselerinde verilen sanat eğitiminin geniş kapsamlı ve nitelikli olduğu mezun öğrencilerin yüksek öğrenim kurumlarında bazı dersleri tercih etmelerinde etkili olmuştur.	6	40	8	53,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	25
Üniversitedeki mezun ve mekân konusundaki bazı yeterlilikler öğrencilerde motivasyon ve adaptasyon etkililiğine yol açıyor.	2	13,3	2	13,3	7	46,7	3	20	1	6,7	15	100	1	6,7	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	25	
A.G.S.L. mezunu öğrenciler ön bilgiye sahip, pratik ve yaratıcı olurlar.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	25
Öğrenciler, A.G.S. Liselerinde sorun belirleme, soruna çözüm yolları üretme, konsept oluşturma, kurgu, tasarım yapma, analiz, sentez gibi yaratıcı düşünce gücünden ortaya çıkarılmasına yönelik eğitimden yararlanır.	4	26,7	5	33,3	3	20	2	13,3	1	6,7	15	100	1	6,7	15	2	8	9	36	7	28	5	20	2	8	6	25		
A.G.S.L. mezunu öğrencilerin birçok şeyi biliyor havesına girmeleri, hiçbir şey öğrenememelerine ve başarısız olmalarına neden oluyor.	4	26,7	7	46,7	1	6,7	2	13,3	1	6,7	15	100	1	6,7	15	3	12	9	36	7	28	5	20	1	4	25	25		
Öğrencilerin A.G.S. Liselerinde belirli sabitlere sokuluyorlar.	4	26,7	6	53,3	1	6,7	1	6,7	1	6,7	15	100	1	6,7	15	5	20	8	32	5	20	2	8	2	8	6	25		
Öğrencilerin A.G.S. Liselerinde aldıkları sanat eğitiminin aynıdır ancak ediyordukları dersleri, üniversitedeki programın amaçları karşılamamalarına ve verimin düşmesine neden oluyor.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	25

duğu görülmektedir. Oysa ki, sanat eğitiminde her öğrenciyi kendi kişiliği doğrultusunda geliştirmeyi hedeflemek amaç olmalıdır.

Öğrencilerin A.G.S. Liselerinde aldıkları sanat eğitiminin aynısını tekrar ediyor olduklarını düşünmeleri, üniversitelerdeki programın amacını kavrayamamalarına ve verimin düşmesine neden oluyor görüşüne G.Ü. öğretim elemanlarının %80'i tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %13.4'ü katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %6.7'si de kararsızım demişlerdir. Aynı görüşe H.Ü. öğretim elemanlarının %52'si tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %28'i katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %20'si de kararsızım cevabını vermişlerdir.

Tablo 6'da, A.G.S.L. mezunu öğrenciler, liselerinde akademik eğitimin dışına taşılarak eğitildiklerinden kendilerini yeterli görüyorlar; derslerine gereken özeni göstermiyorlar, eğitilmeye fırsat vermiyorlar; eleştirileri dikkate almıyorlar görüşüne, G.Ü. öğretim elemanlarının %53.3'ü tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %26.7'si katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %20'si de kararsızım cevabını vermişlerdir. H.Ü. öğretim elemanlarının ise %32'si tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %40'ı katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %28'i de kararsızım demiştir. Ürün verme süreci içerisinde üç tip yaratıcı davranış ya da strateji vardır. İçten, iraksak ve akademik, birinci davranışta süreç önemlidir ve bu süreç içerisinde sürekli araştırıcı bir tavır sergilenir. İkinci davranış sorun çözmeye ve buluş yapmaya yöneliktir. Üçüncü davranış ise doğrudan ürüne yöneliktir [7]. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki eğitim sürecinde her üç davranışın da yaratıcı bir sürecin gerekli bölümleri gibi bir öğrencide ya da ayrı ayrı öğrencilerde işlev gördüğü unutulmamalıdır. Programda her üç strateji de öğrencilerin gelişimleri ve algıları dikkate alınarak gerektiği ölçüde yer almalıdır.

A.G.S.L. mezunu öğrenciler araştırma yapmayı bilmiyorlar görüşüne, G.Ü. öğretim elemanlarının %46.7'si katılıyorum, %40'ı katılmıyorum, %13.3'ü de kararsızım demiştir. Aynı

görüşe H.Ü. öğretim elemanları ise %32 tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %32 katılmıyorum, %36 ise kararsızım cevabını vermiştir. Oysa ki sanat eğitiminde öğrencinin aktif olması, yaşayarak öğrenmesi, araştırma yapması önemlidir.

A.G.S. Liselerinde öğrenciler çok erken sanatçı havasına sokuluyorlar görüşüne G.Ü. öğretim elemanlarının %86.6'sı tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %6.7'si katılmıyorum, %6.7'si de kararsızım demiştir. H.Ü. öğretim elemanlarının ise %40'ı tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %32'si katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %28'i de kararsızım cevabını vermiştir. Özellikle G.Ü. öğretim elemanlarının bu görüşe ağırlıkta katıldıkları görülmektedir. Ergenlik dönemini yaşayan Güzel Sanatlar Liseleri öğrencileri hızlı bir değişimin içerisinde. Bu evrede çizgisel olarak başat olan davranış bireysel kimliği bulma ve anlatımlarda öznelliği yakalamaktır. Bunu gerçeği yansıtamama pahasına bile olsa yapmaya çalışırlar. Morris, çocuktan gençliğe geçişte öznelliğin (psikolojik etmenin etkisinde) motorik ve optik etmenlere baskın olduğunu söyler [8]. Belirli bir alt yapı ile üniversiteye gelen öğrencilerin, kendilerini farklı görmek istemeleri ve tavırları bu dönemin geçici özelliklerinden görünmektedir.

A.G.S. Liselerinin programları hazırlanırken, üniversitelerin ilgili bölümlerinden görüş alınmamaktadır yaklaşımına G.Ü. öğretim elemanlarının %60'ı tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %40'ı da kararsızım cevabını vermişlerdir. H.Ü. öğretim elemanları ise aynı görüşe %48 tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %8 katılmıyorum, %44'de kararsızım demiştir. Sanat Eğitimi Danışma ve Program Geliştirme Kurulları işleyişine başlayınca bu iletişimin kurulacağı düşünölmektedir.

Üniversitelerdeki ders programları, derslik ve atölye donanımının çağın şartlarına uygun olmayışı A.G.S.L. mezunu öğrencilerin başarısız olmalarına neden olmaktadır görüşüne G.Ü. öğretim elemanlarının %46.7'si tamamen katılıyorum ve katılıyorum %46.7'si katılmıyorum ve

kesinlikle katılmıyorum, %6.7'si de kararsızım cevabını vermiştir. H.Ü. öğretim elemanlarının ise aynı görüşe %24'ü tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %64'ü katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %12'si de kararsızım demiştir. Öğrenci bakış açısı ile yapılan bir araştırmada öğrenciler, başarısızlık nedenlerinden biri olarak üniversitelerde özellikle fiziki donanım olarak umduklarını bulamadıklarını ifade etmişlerdir.

Öğretim elemanlarının ilgi ve yeterlilik durumunun uygun olmayışı A.G.S.L. mezunu öğrencilerin başarısız olmalarına neden olmaktadır görüşüne G.Ü. öğretim elemanlarının %53.4'ü tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %26.7'si katılmıyorum, %20'si de kararsızım cevabını vermiştir. Aynı görüşe H.Ü. öğretim elemanlarının %28'i tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %56'sı katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %16'sı da kararsızım demiştir. Yaratıcı, anlayışlı, sürekli buluşları ile sanat öğretmenin öğrencinin sanat programına eğilmesi, kendi alanında uzmanlaşmış sınıftaki çocukların her birinin niteliklerini tanınması son derece gereklidir [9]. Bu görüşün gerek üniversite gerekse liselerdeki öğretim elemanları için de geçerli olduğu düşünülmektedir.

Öğrencilerin ekonomik güçlerinin zayıf oluşu A.G.S.L. mezunu öğrencileri başarısız kılmaktadır görüşüne G.Ü. öğretim elemanlarının 73.3'ü katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %26.7'si de kararsızım demiştir. H.Ü. öğretim elemanları ise aynı görüşe %16 katılıyorum %4 kararsızım, %80 ise katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Tablodan her iki üniversitenin öğretim elemanlarının çoğunluğunun bu öğrencilerin başarısızlık nedenleri arasında ekonomik nedenleri çok fazla önemli görmedikleri anlaşılmaktadır.

A.G.S. Liselerindeki derslerin üniversite düzeyindeki tekrarında öğrencilere yeni bakış açıları kazandırılmalıdır. Sanat eğitiminde bireysel ön plana çıkarılmalıdır görüşüne G.Ü. öğretim elemanlarının %86.6'sı katılıyorum ve tamamen katılıyorum, %13.3'ü de katılmıyorum demiştir. Aynı görüşe H.Ü. öğretim elemanlarının

%68'i tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %20'si katılmıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %12'si de kararsızım cevabını vermiştir. Aslında üniversitelerin ilgili bölümlerinde yapılan da budur. Sanat eğitiminin gereği olan bireysel yönlendirme ve farklı açılımlar kazandırmak hedeflenmektedir. Ancak birçok şeyi bilirim havasında olan, ergenlik çağı krizlerini henüz tamamlamamış A.G.S.L. mezunu gençler özellikle üniversitenin ilk yıllarında birçok şeyi göz ardı edip gerileme gösterebilmektedir.

Tablo 7'de, öğrencilerin orta öğretim seviyesinde ilgi duydukları alana yönelik eğitim almaları açısından bu liselerin varlığı önemlidir görüşüne G.Ü. öğretim elemanlarının %93.3'ü tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %6.7'si ise katılmıyorum cevabını vermişlerdir. H.Ü. öğretim elemanlarının %100'ü bu görüşe tamamen katılıyorum ve katılıyorum demişlerdir. Her iki üniversitenin ilgili bölümlerinde sanat eğitiminin üniversiteden önceki öğrenimde devreye girme gerekliliği işaret edilmiştir.

A.G.S. Liselerinde öğrenciler yüksek öğrenim düzeyinde hangi alana yönelirse yönelsin aldıkları sanat eğitimi ile sanata duyarlı, estetik değer yargıları gelişmiş bireyler olarak yetişiyorlar görüşüne G.Ü. öğretim elemanlarının %86.7'si tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %13.3'ü de kararsızım cevabını vermiştir. Aynı görüşe H.Ü. öğretim elemanlarının da %80'i tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %8'i kararsızım, %12'si de katılmıyorum demiştir.

A.G.S. Liselerinde sağlıklı ve araştırılmış bir program doğrultusunda amaca yönelik eğitim verilirse, kuşkusuz öğrencilere var olandan çok daha iyi değerler kazandırılacaktır görüşüne, G.Ü. ve H.Ü. öğretim elemanlarının da %100'ü tamamen katılıyorum ve katılıyorum cevabını vermişlerdir.

A.G.S. Liselerinden mezun öğrenciler belirli bir altyapı ile geldikleri için yüksek öğrenimdeki eğitim sürecinde algıları daha güçlü oluyor görüşüne G.Ü. öğretim elemanlarının %66.7'si tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %26.7'si

kararsızım, %6.7'si de katılmıyorum cevabını vermişlerdir. H.Ü. öğretim elemanlarının ise %56'sı tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %20'si kararsızım, %24'ü de katılmıyorum demıştır. Tablodan her iki üniversitede de öğretim elemanlarının yarısından fazlasının A.G.S.L. öğrencilerinin bir takım değişmesi gereken davranışlarına rağmen algılarının daha güçlü olduğunu belirttikleri görülmektedir.

Öğrencilerin orta öğrenim düzeyinde yönünü belirlemesini erken buluyorum görüşüne G.Ü. öğretim elemanlarının %26.6'sı tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %6.7'si kararsızım, %66.7'si de katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum cevabını vermiştir. Aynı görüşe H.Ü. öğretim elemanlarının %8'i katılıyorum, %4'ü kararsızım, %88'i ise katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum demıştır. Her iki üniversitede de bu görüşe çoğunlukta karşı çıkılarak öğrencilerin ortaöğretim düzeyinde yönünü belirlemelerinin erken olmadığı görüşü ortaya çıkmaktadır. Tablo 7'nin 1. görüşünde de öğretim elemanlarının %93.3'ü ve %100'ü öğrencilerin ortaöğretim seviyesinde ilgi duydukları alana yönelik eğitim almaları açısından bu liselerin varlığını önemli bulduklarını ifade ederek bu görüşlerini desteklemişlerdir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Tablo 8'de yer alan görüşler A.G.S. Liselerinin ve bu okullardan mezun olan öğrencilerin ilgili üniversitelerdeki başarılarının artırılmasına yönelik sonuç ve önerileri içermektedir. Her bir görüş araştırmanın sonucunda elde edilen bir bulgu ve A.G.S. Liselerine, üniversitelerin ilgili bölümlerine ve Milli Eğitim Bakanlığına yönelik öneri niteliğindedir.

A.G.S. Liselerinde doğru görmeyi, alternatifli çağdaş düşünebilmeyi geliştirici öğretim, çeşitli araç gereçlerle uygulamalara dönüştürülmelidir. Öğrencilere o çağlarda özümsemeyecek bilgiler yüklenmemelidir görüş ve önerisine G.Ü. öğretim elemanlarının %93.3'ü tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %6.7'si de kararsızım

cevabını vermiştir. Aynı öneriyeye H.Ü. öğretim elemanlarının %92'si tamamen katılıyorum ve katılıyorum %4'ü kararsızım, %4'ü de katılmıyorum demıştır.

A.G.S. Liselerinde öğrencilere samimi ve doğal ürünler ortaya koydurulmaya çalışılmalı, kişilik kazandırmak (sanatsal anlamda) amaç olmamalıdır görüş ve önerisine G.Ü. öğretim elemanlarının %73.4'ü tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %26.7'si de katılmıyorum cevabını vermiştir. Aynı görüşe H.Ü. öğretim elemanlarının %60'ı tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %20'si kararsızım, %20'si ise katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum demıştır.

A.G.S. Liselerinde öğrenciler kalıplara sokulmamalıdır görüş ve önerisine G.Ü. öğretim elemanlarının %93.4'ü tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %6.7'si ise kesinlikle katılmıyorum görüşünü bildirmiştir. Aynı sonuç ve öneriyeye H.Ü. öğretim elemanlarının %96'sı tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %4'ü ise kararsızım demıştır. Liselerde her öğrencinin kendi kişiliği doğrultusunda geliştirilmesi görüşü her iki üniversite öğretim elemanlarının hemen hemen hepsi tarafından önerilmektedir.

A.G.S. Liselerinde uyarım, yönlendirim, çalışma disiplini, doğru çalışma yöntemleri verilmesi; sevgi ve ilgileri çalışmaya kanalize edilerek öğrencilerde bilgi, görgü birikimi sağlanmalıdır, görüş ve önerisine her iki üniversitenin öğretim elemanları da %100 tamamen katılıyorum ve katılıyorum cevabını vermiştir.

A.G.S. Liselerinde birikimli sanatçı-öğretici kadrolarıyla eğitim verilebilmesi için, öğretmen seçimlerinin titizlikle yapılması gereklidir. Öğretmenler çağdaş, kendini yenileyen, yeterli bilgi ve deneyim düzeyine sahip olmalıdır görüş ve önerisine de her iki üniversite öğretim elemanlarının %100'ü tamamen katılıyorum ve katılıyorum demıştır.

A.G.S. Liselerinin sayıları, atölye ortamı, malzeme ve eğitici kadroların oluşturulması ile orantılı olarak artırılmalıdır görüş ve önerisine G.Ü. öğretim elemanlarının %86.6'sı H.Ü. öğre-

Tablo 8: Üniversite Öğretim Elemanlarının Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin ve bu okullardan mezun öğrencilerin ilgili üniversitelerdeki başarılarının artırılmasında aşağıdaki tabloda belirtilen faktörlerin önemli olup olmadığına ilişkin görüşleri:

	G.Ö. Öğretim Elemanı						H.Ü. Öğretim Elemanı																
	Tamamen		Katılıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kararsızım										
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%									
Seçenekler																							
A.G.S. Liselerinde doğru görmeyi, alternatifli çağdaş düşünemeyi geliştirici öğretim, çeşitli araç ve gereçlerle uygulamalara dönüştürülmüştür. Öğrencilere o çağlarda özümsemeyecek bilgiler yüklenmemelidir.	8	53.3	6	40	1	6.7	-	-	-	-	-	15	6	24	17	68	1	4	-	-	25		
A.G.S. Liselerinde öğrencilere sanımlı ve doğal ürünler ortaya koymaya çalışılmalı, kişilik kazandırmak amaç olmalıdır.	7	46.7	4	26.7	-	-	4	26.7	-	-	-	15	5	20	10	40	5	20	4	16	1	4	25
A.G.S. Liselerinde öğrenciler kalıplara sokulmamalıdır.	10	66.7	4	26.7	-	-	-	-	-	-	1	6.7	15	15	60	9	36	1	4	-	-	-	25
A.G.S. Liselerinde uyarım, yönlendirim, çalışma disiplini, doğru çalışma yöntemleri verilmesi, sevgi ve ilgilen çalışmaya kanallize edilerek öğrencilerde bilgi, görgü birikimi sağlanmalıdır.	9	60	6	40	-	-	-	-	-	-	-	15	11	44	14	56	-	-	-	-	-	-	25
A.G.S. Liselerinde birikimli sanatçı-öğretim kadrolarıyla eğitim verilmesi için, öğretmen seçimlerinin titizlikle yapılması gereklidir. Öğretmenler çağdaş, kendini yenileyen, yeterli bilgi ve deneyim düzeyine sahip olmalıdır.	14	93.3	1	6.7	-	-	-	-	-	-	-	15	21	84	4	16	-	-	-	-	-	-	25
A.G.S. Liselerinin sayıları, atölye ortamı, malzeme ve eğitici kadroların oluşturulması ile orantılı olarak arttırılmalıdır.	8	53.3	5	33.3	2	13.3	-	-	-	-	-	15	17	68	7	28	1	4	-	-	-	-	25
A.G.S.L. ile üniversitelerin ilgili bölümleri arasındaki işbirliğinin sağlanması; programların birlikte hazırlanması gerçekleştirilmelidir.	9	60	5	33.3	-	-	1	6.7	-	-	-	15	13	52	11	44	1	4	-	-	-	-	25
Üniversite ders programlarının geliştirilmesi, dernek ve atölyelerin çağdaşlaştırılması; öğretim elemanlarının ilgi ve yetensizliklerinin giderilmesi yolları aranmalıdır.	8	53.3	7	46.7	-	-	-	-	-	-	-	15	14	56	8	32	3	12	-	-	-	-	25
Üniversitelerde, seviyeye ve sınıfa uygun veri ve açılımlarla yönlendirmeler ön plana çıkarılarak, aynı konuları aldığını düşünen öğrenciler kazandırmaya çalışılmalıdır.	8	53.3	5	33.3	-	-	2	13.3	-	-	-	15	8	32	10	40	4	16	3	12	-	-	25

tim elemanlarının %96'sı tamamen katılıyorum ve katılıyorum, geriye kalan %13.3 ve %4'lük oranında görüş ise kararsızım demıştır. Milli Eğitim Bakanlığı üniversite öğretim elemanlarının bu önerisini dikkate alarak öncelikle liselerin sayılarını değil, ihtiyaçlarını karşılamayı hedeflemelidir.

A.G.S.L. ile üniversitelerin ilgili bölümleri arasındaki işbirliğinin sağlanması; programların birlikte hazırlanması ile ilgili görüş ve öneriyi G.Ü. öğretim elemanlarının %93.3'ü H.Ü. öğretim elemanlarının da %96'sı tamamen katılıyorum ve katılıyorum denmiştir. Bu önerinin önemi Milli Eğitim Bakanlığı tarafından da kabul edilerek program geliştirme ve danışma kurulları oluşturulması son yönetmelikte yeniden yer almıştır. Ancak bunun kağıt üzerinde kalmaması her iki kurumun da gayret ve özverileri ile amacına ulaşması beklenmektedir.

Üniversite ders programlarının geliştirilmesi; derslik ve atölyelerin çağdaştırılması, öğretim elemanlarının ilgi ve yetersizliklerinin giderilmesi yolları aranmalıdır görüş ve önerisine G.Ü. öğretim elemanlarının %100'ü, H.Ü. öğretim elemanlarının %88'i tamamen katılıyorum ve katılıyorum cevabını vermiştir. Her iki üniversite öğretim elemanları da gelişimin ve değişimin sadece liselerde değil, her yönüyle üniversitelerde de yapılması gerektiğini ifade etmiştir.

Üniversitelerde, seviyeye ve sınıfa uygun veri ve açılımlarla yönlendirmeler ön plana çıkarılarak, aynı konuları aldığını düşünen öğrenciler kazanılmaya çalışılmalıdır görüş ve önerisine, G.Ü. öğretim elemanlarının %86.6'sı tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %13.3'ü katılmıyorum; H.Ü. öğretim elemanlarının da %72'si tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %16'sı kararsızım, %12'si de katılmıyorum görüşünü bildirmiştir.

Öğretim elemanlarının A.G.S.L. ders programlarına ve derslere yönelik önerileri de şöyledir:

1. Her derse yönelik proje uygulama çalışmaları yaptırılmalıdır.

2. Öğrencilere tasarım eğitimi verilmelidir.
3. Alan Dersleri
  - a) Temel Desen Eğitimi
  - b) Temel Atölye (iki boyut)
  - c) Atölye (iki ve üç boyut)
  - d) Desen Atölye
  - e) Müze incelemeleri başlıkları altında toplanmalıdır.
4. Temel Sanat Eğitimi dersi Resim Atölye dersi içerisinde verilmelidir.
5. Programda Yazı Sanatı olarak yer alan ders adı Yazı Eğitimi olarak değiştirilmelidir.

KAYNAKÇA

- [1]. San, İ. "Sanat ve Eğitim", Ankara. A.Ü. Basımevi. s:14 (1985).
- [2]. Buyurgan, S. "Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Öğrencilerinin Okul Beklentileri ve Eğilimleri ile Yönelindikleri Meslekler Arasındaki İlişki (Resim Bölümü Son Sınıf Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma)". **Yayınlanmamış Doktora Tezi**. Gazi Üniversitesi. Ankara, (1996).
- [3]. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Yönetmelik. **Resmi Gazete**, (21 Eylül 1990), Sayı: 20642.
- [4]. **Resmi Gazete**, (20 Ağustos 1999), Sayı: 23792.
- [5]. Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Haftalık Ders Çizelgesi, **Tebliğler Dergisi**, Eylül 1998-2492.
- [6]. Buyurgan, S. "Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Resim Bölümü Öğrencilerinin Üniversite Başarı Durumları Üzerine Bir Araştırma". **Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**. Cilt 19 s:147-159, 2(1999).
- [7]. Kırıoğlu, O.T. "Sanatta Eğitim", Ankara. Demircioğlu mat. S:174 (1991).
- [8]. Kırıoğlu, O.T. "Sanatta Eğitim", Ankara. Demircioğlu mat. s:102 (1991).
- [9]. Kehnemuyi. Z. "Çocuğun Resim Eğitimi", İstanbul. Redhouse Yayınevi, s:25 "tarihsiz"